

Ljubljana, 23. 1. 2020

Zadeva: PISMO PODPORE ODDELKA ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI ZGODOVINSKEMU ARHIVU LJUBLJANA

Člani Oddelka za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani smo zaskrbljeni zaradi napovedane usode nekaterih uglednih ustanov, ki kulturno bogatijo staro mestno jedro. Med njimi je vsekakor tudi Zgodovinski arhiv Ljubljana, ki je svojega prvega arhivarja Antona Aškercja dobil pred 121 leti v času nepozabnega županovanja Ivana Hribarja.

Ljubljansko arhivsko gradivo je bistvenega pomena za normalno delovanje mesta, hkrati pa je veliko več kot to, saj priča o bogati zgodovini slovenskega glavnega mesta in že samo zavedanje o njegovem obstoju pripomore k bolj zdravemu odnosu do zgodovine mesta in njegove kulturne dediščine. Tega so se pretekli rodovi Ljubljančanov še kako dobro zavedali. Tako je že župan Etbin Henrik Costa poskrbel, da je leta 1866 Peter pl. Radics uredil ogromno količino mestnih dokumentov. Anton Aškerc je službo mestnega arhivarja nastopil leta 1898 in jo seveda opravljal v prostorih mestne hiše – ljubljanskega Magistrata, torej na lokaciji, kjer so stoletja nastajali in se skrbno hranili vsi spisi, pomembni za mestno identiteto. Dejavnost mestnega arhiva se je skozi desetletja širila, ustanovljene so bile nove enote, arhiv pa je zaradi pomena v širši regiji pridobil status državnega arhiva. Poleg dokumentov, ki jih Zgodovinski arhiv Ljubljana hrani, tudi njegova lokacija priča o mestni zgodovini in opozarja uporabnike gradiva ter mimoidoče na častljivo starost prestolnice. Arhiv je tako v preteklosti kot tudi danes redno in prizadevno skrbel za predstavljanje gradiva javnosti v obliki razstav, znanstvenih, strokovnih ter poljudnih publikacij. Njegovo ključno družbeno vlogo je izpostavil že Sergij Vilfan, ko je ob šestdesetletnici arhiva zapisal, da je bil Mestni arhiv ljubljanski »matica vse poznejše kulturne dejavnosti mestne občine«.

Nikakor se ne moremo strinjati z izseljevanjem pomembnih mestotvornih inštitucij iz mestnega jedra, sploh ne na račun komercialnih in turističnih dejavnosti, saj to dolgoročno slabo vpliva na varovanje dediščine in odnos do nje. Pri Zgodovinskem arhivu Ljubljana pa je poleg njegove prisotnosti v samem mestnem jedru pomembno tudi vzdrževanje kontinuitete arhivske dejavnosti na prvotni lokaciji. Zato upamo, da bo Mestna občina Ljubljana še pravočasno prepoznala pomen Zgodovinskega arhiva Ljubljana za lastno meščansko identiteto in kulturno dediščino ter poskrbela za to, da bodo vsaj posebno dragoceni mestni fondi iz preteklih stoletij lahko ostali na svojem prvotnem mestu, in da bo država poskrbela za sodobne prostore za hrambo in neovirano dostopnost novejšega gradiva najširšemu krogu uporabnikov.

Oddelek za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani